

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **H. L.**, zastoupeného Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou se sídlem nám. I. P. Pavlova 3, 120 00 Praha 2, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 20. 10. 2003, č. j. OAM-105/VL-10-HA08-2003, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 6. 2005, č. j. 14 Az 639/2003-21,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 20. 10. 2003 neudělil žalovaný žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu; zároveň vyslovil, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobce uvedl, že opustil Čínu kvůli své zoufalé situaci způsobené povodní. V Číně nemohl žalobce najít práci a několik let žebral; svěřil se proto do rukou převaděčů s cílem odjet do zahraničí, aniž tušil, že bude cestovat ilegálně. Když poté zůstal bez dokladů, začal se obávat zatčení; proto převaděčům uprchl a sám oslovil české policisty, což svědčí o tom, že skutečně chtěl žádat o ochranu ve své těžké situaci a svůj pobyt v ČR legalizovat. Žalobce nesouhlasí především s tím, že nesplňuje

podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu: kromě výše uvedeného jej totiž při návratu do Číny čeká fyzické týrání či dokonce smrt z rukou věřitelů, u nichž má dluhy.

Krajský soud v Ústí nad Labem žalobu zamítl rozsudkem ze dne 6. 6. 2005; ztotožnil se přitom se žalovaným v právním posouzení věci. Žalobce opustil svou vlast pro ekonomické potíže; ty ale nemohou založit důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Nelze je považovat ani za důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona, které by mohly vést k udělení humanitárního azylu (těmi jsou např. vysoký věk, zdravotní stav u osob zvláště těžce postižených nebo nemocných, situace osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou apod.). Žalovaný tak nezneužil správní uvážení ani nepřekročil jeho meze, neudělil-li žalobci humanitární azyl.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podal žalobce včas kasační stížnost pro nesprávné posouzení právní otázky soudem a pro nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu spočívající v nedostatku důvodů. Soud řádně nezkoumal [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], proč důvody uváděné žalobcem (nemožnost nalézt práci, ekonomické důvody, obava z návratu) nejsou důvody hodnými zvláštního zřetele a proč nemohou vést k udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu: konstatoval pouze závěry, k nimž dospěl žalovaný. Nesprávné posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] spatřuje žalobce v tom, že důvody zvláštního zřetele hodné podle § 14 zákona o azylu jsou u něj skutečně dány, navzdory závěrům krajského soudu. Je pravda, že žalobce ve své žádosti o azylu uvedl „pouze“ ekonomické důvody; je však nutné zvážit, zda v některých případech nemohou být právě tyto důvody posouzeny jako důvody humanitární ve smyslu § 14 zákona o azylu. Soud musí přezkoumat meze správního uvážení právě proto, že smyslem zákona o azylu je posoudit individuální situaci každého žadatele. Co se týče žalobce osobně, jeho rodina byla v roce 1997 postižena povodní a zbavena možnosti obživy; žalobce nemohl najít práci a musel žebrot. Rozhodl se proto odjet za výdělkem do zahraničí, kde by mohl vést důstojný život. Návratu do vlasti se obává též kvůli možnému týrání či smrti z rukou svých věřitelů. Žalobcovy zvláštní osobní poměry spolu s celkovou ekonomickou situací v Čínské lidové republice zakládají důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Závěrem žalobce požádal o to, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek; tato žádost se však – s ohledem na zamítnutí kasační stížnosti – stala bezpředmětnou.

Kasační stížnost není důvodná.

Rozsudek krajského soudu není v prvé řadě nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Krajský soud se zde zabýval jak předpoklady pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, tak i institutem azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu; zákonné podmínky obsažené v těchto ustanoveních přitom porovnával s žalobcovou konkrétní situací. Její vyličení a zhodnocení, které je zahrnuto v odůvodnění rozsudku, přitom krajský soud využil při posuzování možné aplikace obou v úvahu přicházejících ustanovení. Jakkoli krajský soud pojednal o humanitárním azylu poměrně stručně, vyjádřil zde vše podstatné: jednak označil meze soudního přezkumu rozhodnutí vydaného na základě správního uvážení, jednak příkladmo uvedl případy hodné zvláštního zřetele, které mohou vést správní orgán k udělení humanitárního azylu. Z jeho závěrů pak plyne,

že žalobcův případ není případem výjimečným, jenž by si zasluhoval zvláštní zřetel správního orgánu.

Žalobce ostatně nebrojí ani tak proti nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu jako proti zde vyjádřenému a zdůvodněnému právnímu úsudku: uvádí totiž, že soud nesprávně zhodnotil jeho osobní situaci jako nedostatečně závažnou; sám ji označuje jako „pouhé ekonomické obtíže“. Žalobce formuluje svou námitku tak, jako by napadal jen procesní postup soudu; ve skutečnosti však od soudu žádá, aby posoudil tvrzenou mimořádnost jeho situace odlišně od žalovaného a vyvodil z toho jiný důsledek; to ale není možné a krajský soud ve svém rozhodnutí vysvětlil, proč. Nepříznivou ekonomickou situací, již žalobce popsal a již považoval za možný humanitární důvod pro udělení azylu, se správní orgán zabýval; zjistil však, že počet obyvatel Číny, kteří žijí v absolutní chudobě, činí řádově desítky až stovky milionů. Z toho se podává, že žalobcovu životní situaci rozhodně nelze považovat za mimořádnou (ostatně sám žalobce při pohovoru potvrdil, že v podobné situaci jako on byli všichni lidé z téže oblasti postižené povodní). Dále pak žalovaný popsal motivy žalobcova odchodu z vlasti, které byly výlučně ekonomické povahy, a zdůraznil, že ekonomické potíže, jež zakoušel žadatel, postihují stejnou měrou většinu obyvatel žalobcovy vlasti. Z tohoto shrnutí velmi zřetelně plyne, že žalobcův případ není případem hodným zvláštního zřetele, jak to vyžaduje ustanovení § 14 zákona o azylu, nýbrž případem poměrně běžným.

Krajský soud tak při posuzování aplikace tohoto ustanovení nepochybil a žalobce se ve svých výtkách mylí, má-li za to, že soud nepřezkoumal dodržení mezí správního uvážení. Pokud soud uvede – na pozadí žalobcova nikoli ojedinělého příběhu - některé typické příklady, které jsou hodny zvláštního zřetele, zdůrazní výjimečnost humanitárního azylu, poukáže na pravidla pro soudní přezkum správního uvážení a následně konstatuje, že v žalobcově případě žalovaný postupoval správně, je z toho patrné, že ani sám soud nepovažuje žalobcovu situaci za ojedinělou a zvláštní; tím vyvrací konkrétní žalobcovu námitku. I když je tato pasáž formulována obecně, právní názor soudu na výrok podle § 14 zákona o azylu vyslovený v žalobcově věci je z ní jasný.

Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl. Jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. dubna 2006

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu